

майбутніх педагогів.

Список використаних джерел

1. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
2. Одинцова Г. С. Використання інноваційних педагогічних технологій у процесі лінгвістичної підготовки майбутніх учителів початкової школи. Наукові записки ТНПУ імені Володимира Гнатюка, Серія: Педагогіка. 2009. № 5. С. 103-106.
3. Степанишин Б.І. Література – вчитель – учень (Самостійне вивчення учнями літератури) : посібник для вчителя. К.: Освіта, 1993. 240 с.

Онишків З. М.,
*доктор педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
(м. Тернопіль)*

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО РОБОТИ В МАЛОЧИСЕЛЬНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Реформування сучасної початкової освіти в нашій країні базується на компетентнісному та інтегральному підходах. У нормативних документах з питань діяльності Нової української школи сказано, що одним із чинників, що забезпечують якість роботи початкової ланки освіти, є «впровадження методик особистісно і компетентісно зорієнтованого навчання, виховання і розвитку молодших школярів» [2, с. 9].

У Законі України «Про вищу освіту» термін «компетентність» визначено як динамічну комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти [1].

Професійним стандартом «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» визначено компетентності, якими повинен володіти вчитель початкових класів. Це, зокрема, вміння планувати навчальну, виховну роботу, свій професійний саморозвиток; добирати доцільні методи, засоби й форми навчання відповідно до визначених мети і завдань уроку, іншої форми навчання; відстежувати динаміку та забезпечення підтримки особистісного розвитку дитини в освітньому процесі; надавати допомогу батькам щодо

підтримки навчальної діяльності учня за межами закладу освіти; створювати здоров'язбережувальне середовище, зорієнтоване на особистісний, творчий і духовний розвиток учнів; врахування індивідуальних потреб учнів, в тому числі обдарованих дітей, а також дітей, що мають особливі освітні потреби та інші вміння [5].

Певної специфіки вимагає робота вчителя в умовах малочисельної початкової школи. Тому в процесі підготовки майбутніх учителів початкових класів потрібно формувати компетентності, що дадуть змогу фахівцям якісно забезпечувати організацію освітнього процесу в таких умовах. Зокрема, це такі компетентності, як здатність розуміти особливості реалізації навчального плану малочисельної початкової школи, складати навчальний план для організації індивідуального навчання, використовувати різні форми навчальних занять, різні способи диференціації навчальних завдань, форми роботи з обдарованими учнями та дітьми з особливими потребами, планувати та організовувати виховну та позакласну роботу з різновіковим колективом учнів малочисельної школи та інші.

Для формування готовності студентів до роботи в умовах малочисельної початкової школи, а це в основному початкова школа сільської місцевості, доцільно використовувати можливості збагачення змісту навчальних дисциплін професійно-педагогічного циклу («Вступ до педагогічної професії», «Педагогіка», «Організація і управління у початковій освіті», «Педагогічна майстерність», методики викладання освітніх галузей) матеріалом, спрямованим на розширення відомостей про організацію освітнього процесу в умовах малочисельної початкової школи [4, с. 225–257].

Важливою складовою підготовки є організація педагогічної практики студентів в початковій школі сільської місцевості, до програми якої включені спеціально розроблені практичні завдання, що передбачають різні аспекти їх підготовки до формування готовності: управлінський, навчальний та виховний.

Підготовці студентів до організації освітнього процесу в малочисельній початковій школі сприятиме використання навчально-дослідницьких завдань, курсових та магістерських робіт, тематика яких відображає особливості організації освітнього процесу в школах такого типу.

Важливим засобом формування готовності студентів до роботи в малочисельній початковій школі є складання електронного портфоліо, яке містить такі розділи: основні нормативні документи з питань управлінської діяльності; методичне забезпечення навчального процесу; матеріали для організації виховної та позакласної роботи з учнями.

У процесі магістерської підготовки студенти вивчають навчальний курс «Організація навчально-виховного процесу в початковій школі сільської

місцевості», який передбачає систематизацію та поглиблення знань, умінь, навичок, досвіду з питань підготовки майбутніх учителів до роботи в малочисельній початковій школі [3, 224 с.]. Змістове наповнення навчального курсу включає таке коло питань: організаційне та нормативно-правове забезпечення діяльності початкової школи сільської місцевості; методика проведення та навчально-методичне забезпечення різних форм навчальних занять; особливості індивідуалізації освітнього процесу; зміст та форми організації виховної роботи з різновіковим колективом учнів малочисельної початкової школи; вдосконалення педагогічної майстерності вчителів.

Таким чином, така послідовність та зміст роботи сприятимуть формуванню компетентностей, необхідних майбутнім учителям в організації освітнього процесу в умовах малочисельної початкової школи.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про вищу освіту». Затверджений Верховною Радою України 1 липня 2014 року. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Нова українська школа: poradnik dla vчителів / Під заг. ред. Н. М. Бібік. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяда», 2017. 206 с.
3. Онишків З.М. Організація навчально-виховного процесу в сільській початковій школі. Тернопіль: ТНПУ імені Володимира Гнатюка,, 2013. 224 с.
4. Онишків З.М. Підготовка студентів до роботи в початковій школі сільської місцевості: монографія. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2015. С. 225–257.
5. Професійний стандарт «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти». [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/61635/.

Ороновська Л.Д.,
*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
(м. Тернопіль)*

ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОГО СТАНУ МІЖКУЛЬТУРНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ МИСТЕЦЬКОГО НАПРЯМКУ

Проблема виховання студентів вищих навчальних закладів залишається сьогодні актуальною у контексті змін парадигми освіти у ХХІ столітті та досягнень сучасної гуманітарної науки про людину як найвищу суспільну цінність.